

Monitor digitale geletterdheid VO 2023

Het onderzoek is een initiatief van ECP | Platform voor de InformatieSamenleving, in samenwerking Kennisnet, de KB, Openbaar Onderwijs Groningen, SLO, Netwerk Mediawijsheid en mogelijk gemaakt door het ING Nederland fonds.

De belangrijkste doelstelling van de monitor is het in kaart brengen van de zogenaamde 'witte vlekken', scholen die niet of nauwelijks actief zijn op het gebied van digitale geletterdheid.

Het onderzoek kent twee deelthema's:

1. Inzicht in de stand van zaken op het gebied van digitale geletterdheid (beantwoord door docenten): een inschatting van de digitale geletterdheid van de leerlingen, de aandacht in vakken en projecten, de ondernomen activiteiten en de aandacht voor thema's rondom digitale geletterdheid.
2. Inzicht in de aanwezigheid van randvoorwaarden die noodzakelijk zijn om (verder) te kunnen werken aan de digitale geletterdheid en de (mogelijke) barrières hierbij.

Het onderzoek is uitgevoerd onder de volgende doelgroepen in het voortgezet onderwijs:

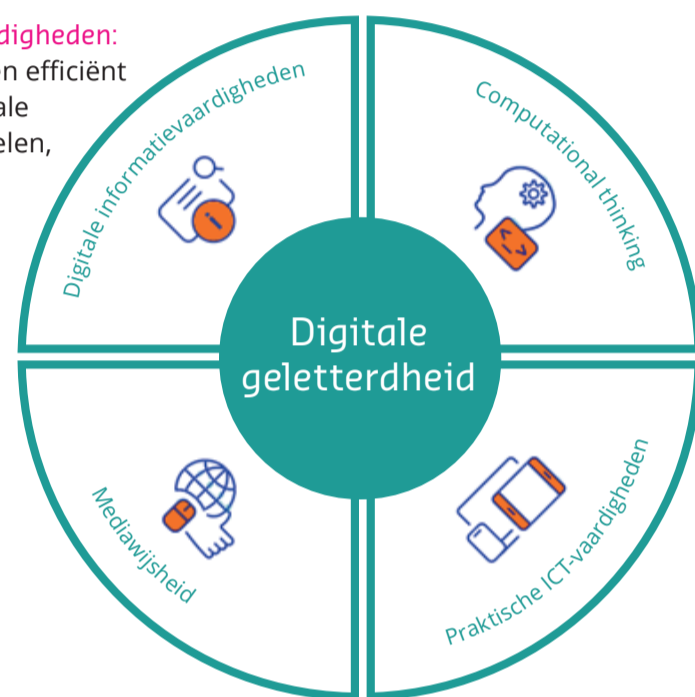
- Bestuurders (n=32 respons)
- Schoolleiders (n=358)
- Docenten (n=3.107)
- ICT-coördinatoren (n=200).

Onderdelen digitale geletterdheid

Bij digitale geletterdheid gaat het om de volgende vaardigheden van leerlingen:

1. **Praktische ICT-vaardigheden:** benutten van de mogelijkheden van digitale technologie en inzicht hebben in de werking van digitale apparaten.
2. **Computational thinking:** (her)formuleren van complexe problemen met behulp van denkvaardigheden en strategieën zodat computertechnologie kan bijdragen aan het oplossen.
3. **Digitale informatievaardigheden:** systematisch, effectief en efficiënt gebruikmaken van digitale bronnen bij het verzamelen, evalueren, verwerken en delen van digitale informatie.
4. **Mediawijsheid:** kritisch en bewust omgaan met digitale media in een gemedialiseerde samenleving.

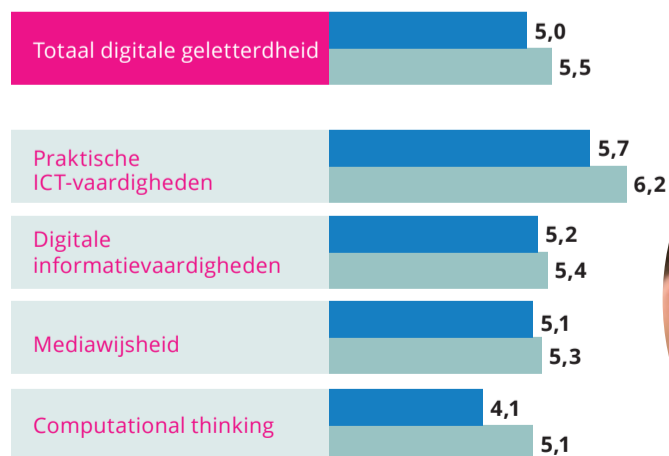

Resultaten Monitor digitale geletterdheid VO 2023

Overall beeld: stand van zaken digitale geletterdheid

De gemiddelde score (overall) voor de digitale geletterdheid van leerlingen (naar inschatting van de docenten) komt uit op een **5,0** (op een schaal van 0 tot en met 10). Deze score is berekend op basis van de gemiddelden van de vier onderdelen (praktische ICT-basisvaardigheden, computational thinking, digitale informatievaardigheden en mediawijsheid). **De gemiddelde overall score varieert van 3,5 (praktijkonderwijs en vmbo bk onderbouw) tot 6,3 (gymnasium bovenbouw).** De gemiddelde score voor praktische ICT-basisvaardigheden is met een 5,7 het hoogst. De laagste score is er voor het onderdeel computational thinking (4,1). **De overall score is met een 5,0 lager dan in 2021.**

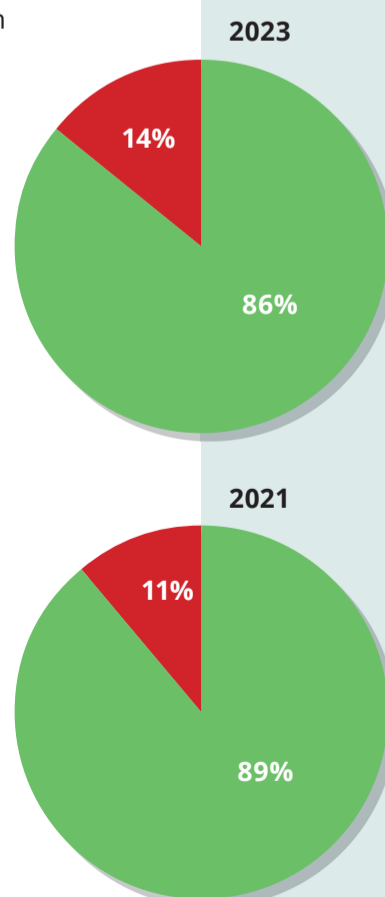
Gemiddelde scores op de vier onderdelen van digitale geletterdheid en de overall score

(Schaal: 0-10) ■ 2023 ■ 2021

De aandacht van docenten voor digitale geletterdheid is als volgt verdeeld:

We aandacht: 86% van de docenten besteedt **wel (enige) aandacht** aan digitale geletterdheid (in het vak dat het meeste wordt gegeven; er wordt aandacht besteed aan één of meerdere onderdelen van digitale geletterdheid). (2021: 89%)

Geen aandacht: 14% van de docenten besteedt **geen aandacht** aan digitale geletterdheid. (2021: 11%)

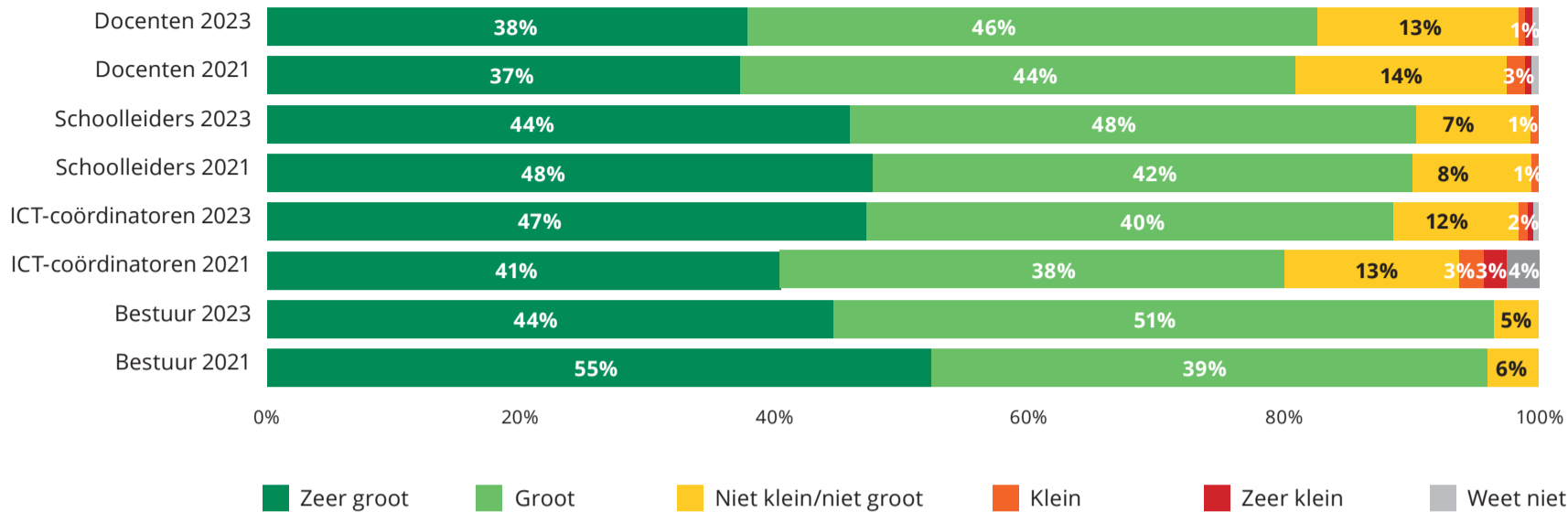
Aan de slag met digitale geletterdheid op school? Klik dan [hier](#).

Randvoorwaarden en mogelijke barrières

Hoe groot is de noodzaak om leerlingen (verder) digitaal geletterd te maken?

Een ruime meerderheid van de docenten (**84%**) ziet het als een (zeer) grote noodzaak om leerlingen (verder) digitaal geletterd te maken. Van de drie andere onderzoeksgroepen vindt **87%** of meer dat er een (zeer) grote noodzaak is.

De planmatige aandacht van scholen voor digitale geletterdheid is als volgt:

1. Een meerderheid van de schoolleiders (64%; 2021: 59%) geeft aan dat er planmatig op school wordt gewerkt aan het digitaal geletterd maken van de leerlingen. Van de docenten geeft 59% (2021: 60%) aan dat hun school hieraan planmatig werkt.
2. Ruim een derde van de scholen (37%; 2021: 38%) heeft een speciale werkgroep voor digitale geletterdheid op school. In de meeste gevallen (94%; 2021: 89%) gaat het om één werkgroep, waarin veelal ICT-coördinatoren en docenten zijn vertegenwoordigd.

3. Bijna driekwart (72%; 2021: 53%) van de scholen heeft één of meerdere speciale personen die zich bezighouden met onderwijsinnovaties op het gebied van digitale geletterdheid.
4. Een klein gedeelte van de scholen (12%; 2021: 9%) meet de feitelijke voortgang van de digitale geletterdheid van de leerlingen.

Speerpunten

Speerpunten bij de (verdere) verbetering van digitale geletterdheid:

1. Scholen kunnen veel meer gebruik gaan maken van een speciale werkgroep voor digitale geletterdheid. Slechts 37% maakt nu gebruik van een speciale werkgroep hiervoor.
2. Docenten moeten meer werken met leerlijnen, aanbodsdoelen en leerdoelen als het gaat om digitale geletterdheid. Nu doen docenten dat nog te weinig. De aandacht voor digitale geletterdheid lijkt, evenals in 2021, nog te veel ad hoc, bijvoorbeeld door (af en toe) een thema te behandelen dat gerelateerd is aan digitale geletterdheid. Het lijkt lastig voor docenten te zijn dit thema een structurele plaats te geven in hun eigen vak. Wellicht dat educatieve uitgeverijen hierin een rol kunnen spelen door digitale geletterdheid een vaste plaats te geven in hun (nieuwe) methoden.
3. Docenten moeten meer aandacht besteden aan specifieke thema's rondom digitale geletterdheid. Belangrijke thema's als privacy, online veiligheid en programmeren krijgen nog steeds (zeer) weinig aandacht.
4. Verbeter de bekwaamheid van de docenten als het gaat om digitale geletterdheid. De helft van de docenten voelt zich niet ruim voldoende of zeer bekwaam.

Partners

Het onderzoek is een initiatief van ECP|Platform voor de InformatieSamenleving, in samenwerking Kennisnet, de KB, Openbaar Onderwijs Groningen, SLO, Netwerk Mediawijsheid en mogelijk gemaakt door het ING Nederland fonds.

Kennisnet

veilig internetten.nl

KB nationale bibliotheek

slo / een doordacht curriculum dat doen we samen

OPENBAAR ONDERWIJS GRONINGEN

DUO
ONDERWIJS-ONDERZOEK & ADVIES